

Hoe te bereiken

Met openbaar vervoer

Vanaf NS station Tilburg bus richting Eindhoven.
Uitstappen aan de Geeneindseweg in Oirschot;
vandaar is het een half uur lopen naar de
parkeerplaats aan de Logtsebaan.
Bel voor de actuele dienstregeling van het
openbaar vervoer: 0900-9292.

Met de auto

Naar de parkeerplaats aan de Logtsebaan.
Vanuit Oisterwijk: richting Oirschot (via
Gemullenhoekenweg en Oirschotsebaan).
Ca. 4 km buiten Oisterwijk linksaf (Kollenburgse-
laan). Na 1,5 km rechts (Logtsebaan).
Na 1,3 km links. Vanuit Oirschot: richting
Spoordonk. In bebouwde kom Spoordonk rechts
(Broekstraat later Nieuwedijk). Na 3 km bij
pannenkoekenhuis linksaf (Logtsebaan).
Na 1 km rechts. Vanuit Boxtel: door kerkdorp
Lennisheuvel, weg volgen (Koevoortseweg).
Na 4 km rechts (Logtsebaan). Na 1 km rechts.

Adressen

Bezoekerscentrum Oisterwijk

Natuurmonumenten
Van Tienhovenlaan 5
5062 SK Oisterwijk
tel. (013) 521 92 09

Ledenservice Natuurmonumenten
(informatie over excursies,
onder meer naar de Beerze)
tel. (035) 655 99 11

Spoordonkse watermolen

familie van Esch
Spoordonkseweg 130
5688 KE Oirschot
tel.(0499) 57 71 86

VVV Boxtel

Markt 36
5281 AV Boxtel
tel. (0411) 68 54 43

VVV Oirschot

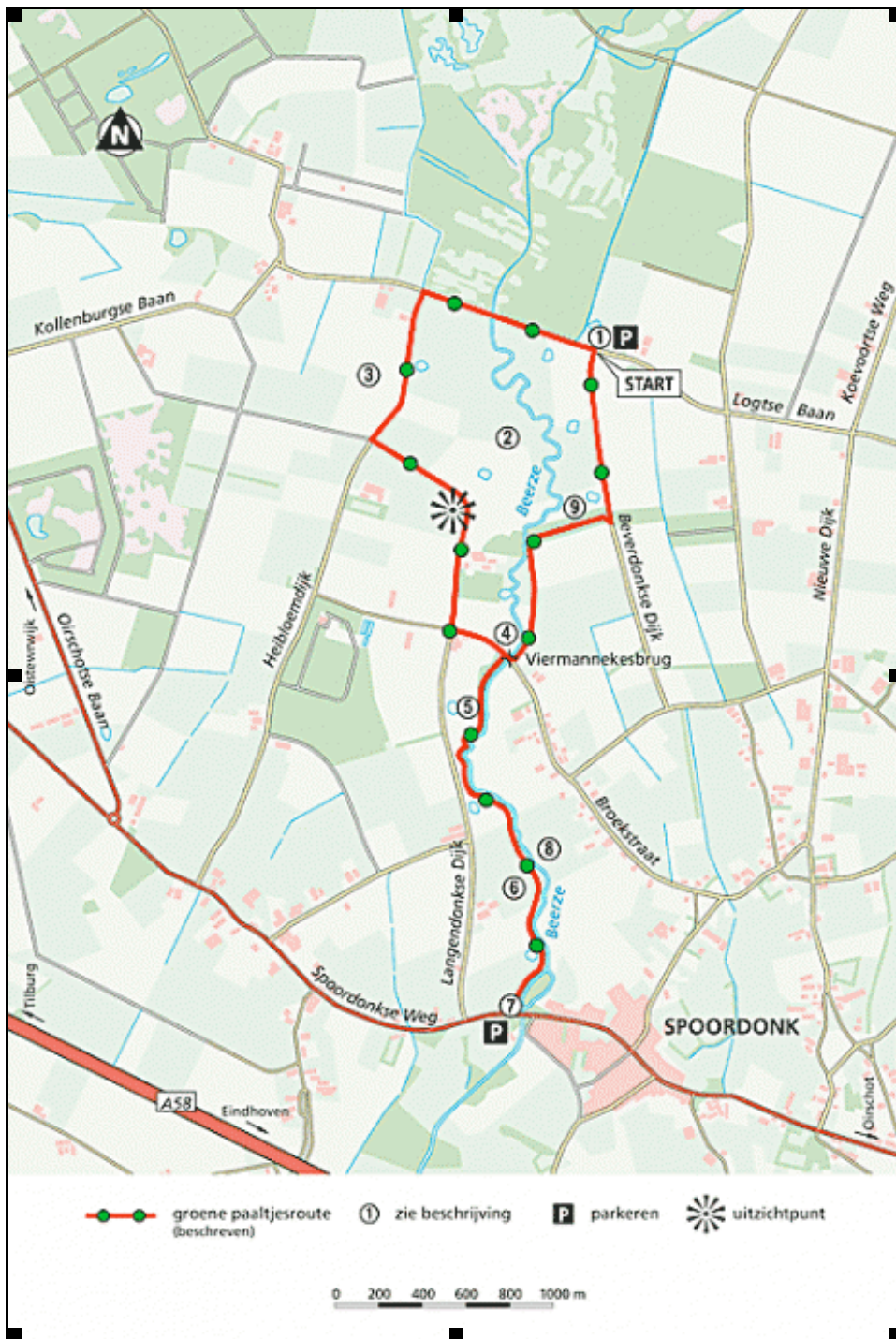
Sint Odulphusstraat 11
5688 BA Oirschot
tel. (0499) 55 05 99

Wandelroute

Beekdal De Beerze

Lengte route 7 km

Op weg

Salamanders, kikkers en libellen hebben het in ons verdrogende Nederland niet makkelijk. Daarom legt Natuurmonumenten veel poelen aan. Ook in dit natuurgebied zijn er tien gemaakt.

Vinpoot

De poel direct bij de parkeerplaats ① is van dichtbij te bekijken. Het krioelt er van de kikkers, vinpootsalamanders, bloedzuigers en watervlooiën. Boven het water zweven libellen; ze zetten hier hun eitjes af.

Via het klaphekje naar het retentiebekken (waterbekken), vervolgens paaltjes met groene markering volgen.

Retentiebekken

Tot 1999 groeide op de plek van het huidige retentiebekken ② maïs. Door afgraven en afvoeren van de voedselrijke bovenste grondlaag en het onder water zetten is een fraai en nog-meer-belovend natuurgebied ontstaan. In de winter is het bekken helemaal gevuld met 1,7 miljard liter water. Dan vinden tal van vogels hier een veilige en voedselrijke overwinteringsplek. In voorjaar en zomer vallen stukken droog. Stellopers foerageren dan op de slikranden, er broeden eenden en libellen zetten hun eieren af. Het bekken wordt gevoed door de Beerze die dwars door het bekken van zuid naar noord stroomt.

Broekbos

Natuurmonumenten wil ongeveer eenderde van het bekken met nat, zogeheten broekbos, laten begroeien. Door begrazing met koeien en 'de tijd' zal dit jonge natuurgebied sterk veranderen. Nu kleuren kattenstaart, pinksterbloem en harig wilgenroosje de waterkant.

Verschillen

Lopend langs de Heibloemdijk is het verschil te zien tussen landbouwgrond aan de rechterkant ③ en het natuurgebied aan de linkerkant. In het zuiden is het retentiebekken minder diep dan in het noorden. Roofvogels als de bruine kiekendief en tal van watervogels broeden graag in zo'n plas-dras-gebied.

Nieuwe beek

De Beerze is in het verleden op een aantal plaatsen gekanaliseerd; de bochten zijn toen rechtgetrokken. Evenwijdig aan de rechtgetrokken stukken is nu een nieuwe, 'natuurlijke', beekloop met bochten gegraven. De oude gekanaliseerde stukken zijn nu dode armen waar alleen na forse regenval water doorheen stroomt.

Schraal land

De stukjes grond tussen oude en nieuwe loop worden voedselarmoer gemaakt: verschraald. De bovenste grondlaag is afgegraven en er grazen koeien. Ook de beemden, de graslanden naast de beek, worden verschraald. Bij de Viermannekesbrug is links zo'n bloemrijk schraallandje ④ te zien. De bloemen worden bezocht door koninginnepages en zanddoogjes en ook andere insecten profiteren van deze hooilandjes. Bij de brug kunt u de wandeling inkorten door niet rechtsaf te slaan, maar na de brug linksaf de route te vervolgen. In de tekst leest u dan verder bij ⑨.

Steile wand

We volgen de oude beekloop en zien direct na het bosje ⑤ de nieuwe meanders van de Beerze. In de buitenbocht kalft de oever af, in de binnenbocht laat het water slib achter. De beekloop verandert voortdurend. In de steile oevers van de buitenbochten kunnen ijsvogels en oeverzwaluwen nestelen.

Verval

Het verval in dit deel van de Beerze is ruim twee meter. Daarom was er vroeger een stuw. Vissen als het biermpje en kopvoorn kunnen zo'n hoogteverschil bij een stuw niet overbruggen en konden dus niet stroomopwaarts gaan om voor nageslacht te zorgen. De stuw is vervangen door achttien vistrappen ⑥, elk 13 centimeter hoog. Zo is ook voor de vissen de ecologische verbinding hersteld.

Molen

De Spoordonkse watermolen uit 1453 ⑦ is over de Beerze heen gebouwd. Er wordt nog steeds graan gemalen. Vlakbij ligt een poel. Vanaf de molen lopen we het stuk langs de beek weer terug.

Droge voeten

Vanwege de bochten voert de Beerze het water nu minder snel af. Om te voorkomen dat het dorpje Spoordonk na overvloedige regenval natte voeten krijgt, zijn de 'nieuwe' Beerze en de dode armen met drempels verbonden. Bij hoog water overstromen de drempels, zoals bij ⑧, zodat oude en nieuwe beek samen afvoeren.

Twee beken

In het zuiden ⑨ is de oude beek gedempt en doorkruist alleen de nieuwe, sterk meanderende beek het bekken. Bij een lage waterstand is de beekloop goed te zien. Op de schrale graslandjes tussen nieuwe en gedempte beek broeden onder meer eenden, scholieksters en graspiepers.